

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון א' טבת תשפ"ג | דף היומי בבלי: נדרים סא | דף הכולל: נדרים כה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן פ"א עד תחילת סימן פ"ב.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ז' 'וביותר מזה' עד פרק ז' 'ובאמת הוצאת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשמיני חשבון האדם עם נפשו" פ"ג "ואם יתעסק במעשה מחובות
הלבבות והאברים יחדיו"

חלפו להן 25 שנים. אברך בשם ר' יואל גולד
מלוס אנג'לס, שזכר משנות בחרותו את קידוש
ה' העצום שנגרם אז, החליט לברר מה קורה עם
אותו יהודי שהאיר בשעתו את אמריקה...

מעלה-הנרות ממדלן הילס

את המפעל מחדש בדרום ארצות הברית, שם יכלו באותם ימים
לשכור פועלים במשכורות מוזלות ביותר, ולהרוויח הון רב.
מר פוירשטיין בחר בדרך אחרת - לא כלכלית ולא שגרתית
לחלוטין.

הוא אסף את אלפי העובדים שלו לאולם ענק, שם הודיע להם
חגיגית כי הוא מקים מחדש את המפעל "מדלן היילס" יותר גדול,
ומשוכלל ובאותו מקום, כך שמקום עבודתם מובטח להם. יתרה
מזאת: עד להשלמת בניית המפעל מחדש הוא ישלם מכיסו לכל
אלפי העובדים, את המשכורת החודשית מידי חודש בחודשו,
משכורת מלאה!

כל העובדים, יהודים וגויים כאחד, נעמדו להריע למיטיבים
אשר עשה עימם חסד כה גדול לפני משורת הדין. הם נישקו
את ידיו של מר פוירשטיין והתרגשות באולם הרקיעה שחקים.
ההתרגשות אף הדביקה רבים מתושבי ארצות הברית והעולם
כולו, אל מול תמונותיהם של אלפי עובדי "מדלן היילס" העוברים
מידי חודש בסך לקבל את הצ'ק תמורת ישיבה חסרת מעש בבית.
מר פוירשטיין נשאל בראיונותיו הרבים לכלי התקשורת מהיכן
לקח את הכוח לוותר על סכום כסף כה גדול ולחלקו לעובדים
הרעבים ללחם. הוא ענה בגאווה יהודית: "אבא שלי שהיה יהודי
מאוד דתי, שומר תורה ומצוות בקפידה, לימד אותנו שהתורה
מצווה עלינו בכל מצב להיות בן אדם: במקום שאין אנשים

שמונה בערב, אור ליי"ט בכסלו תשנ"ו (11 בדצמבר 1995).
פיצוץ מחריד נשמע, ולהבות ענק האירו את שמי מסצ'וסטס
בארצות הברית. השרפה העצומה שנראתה למרחק קילומטרים
רבים כלתה עד לאפר את מפעל הטקסטיל הענק "מדלן היילס"
שבבעלות היהודי מיסטר אהרן פוירשטיין. היה זה מפעל
הטקסטיל הגדול ביותר בארצות הברית באותם ימים.

למיסטר פוירשטיין מלאו באותו ערב שבעים שנה. באמצע
מסיבת יום ההולדת, התפרץ בסערה אחד מבכירי מנהליו וצעק
בהיסטריה: "מר פוירשטיין! מר פוירשטיין! המפעל שלך בוער!"
מפעל חיים ענק שהיה מקור מחיה ופרנסה ללמעלה משלושת
אלפים עובדים הפך בין לילה למאכולת אש.

את השרפה הענקית ב"מדלן היילס" הצליחו כוחות הכיבוי
לכבות לגמרי רק שבוע לאחר מכן, בחג החנוכה. מתברר שהאור
הגדול הבליח שם דווקא לאחר שדעכו הלהבות מתוך החושך,
האפר והאפלה העלה את הנרות מיסטר אהרן פוירשטיין וקידש
את שמו הגדול ברבים:

לאחר השרפה הענקית קיבל מיסטר פוירשטיין סך עתק של
חמש מאות מיליון דולר מהביטוח, ולפניו ניצבו שתי אפשרויות,
כל אחת מהן משתלמת יותר מהשנייה, ושתייהן מקובלות באותם
ימים: האפשרות האחת הייתה לצאת לפנסיה ולהפקיד את סכום
העתק בחשבון הבנק שלו. האפשרות השנייה הייתה להקים

חילול השם! הרי זוהי חובת כל יהודי בכל אתגר שנשלח אליו: פרטי, ציבורי או משפחתי, לעשות קידוש השם! בקולו הרועד קמעה אך המרעיד לבבות הצהיר ר' אהרן את משנת חייו: "ולא תחללו את שם קדשי, ונקדשתי בתוך בני ישראל - ראיתי מול עיני את העובדים, את האדם שבהם, ולא חלילה רק זוג ידיים יצרניות! ציווי התורה 'לא תעשוק שכיר' עמד למול עיני, ואני לא מתחרט לרגע כי נהגתי כפי שהתורה ביקשה ממני: 'להיות אדם' - 'להיות מענטש'! אכן, אני מודה כי בתהליך שיקום המפעל עשיתי טעויות כשמייהרתי בתהליכים מסוימים, ולא הייתה לי סבלנות לשיקום איטי כמתבקש, ואכן שילמתי מחיר כלכלי על כך, אבל לרגע אני לא מתחרט על קידוש השם שהקב"ה זיכה אותי בו. הדאגה הכנה לעובדים בעת מצוקתם גם השתלמה כלכלית, מכיוון שכשהעובדים המרוצים חזרו לעבודה במפעל החדש והמשופץ, תפוקתם עלתה בארבעים אחוזים יותר מהתפוקה במפעל הקודם. הם עשו זאת בלא שביקשתי מהם ובלא ששילמתי בנוספים על כך, רק כהכרת טובה על המשכורת שקיבלו בתקופת השיפוצים".

לעת פרידה ביקש ממני ר' אהרן לקפוץ לביקור בבית הכנסת היפה "יאנג ישראל" אותו הוא בנה ממיטב כספו, בהסבירו כי בחוויית הילדות שלו הוא זוכר כיצד אביו ז"ל כה התאמץ להקים מניין אורתודוקסי בבוסטון, דבר שעלה בקושי רב. "שאיפת חייו" סיפר ר' אהרן "הייתה לכבד את השם יתברך בבית יפה משלו. כאשר רוצים שהקדוש ברוך הוא יבוא לשכון, יש לכבד אותו ולבנות לשמו בית יפה, בדיוק כמו אורח מכובד שרוצים שיבוא להתארח".

מיסטר פוירשטיין נפרד ממני בהתרגשות כשהוא מברך את בני הצעיר בברכה משולשת, ברכת כהנים, ומאחל לו כי השי"ת ייתן לו את הבינה לקבל החלטות טובות בחייו ובעיקר להפיץ את אור התורה".

"כתבה אין זקוק לה, דעצם ההדלקה עושה מצווה". את דברי הגמ' במס' שבת מסביר רבינו הזרע שמשון זי"ע, כי יש מצוות שנעשות ברגע אחד, ולפעמים בדיבור אחד אדם עושה מצווה גדולה.

רישומי של הריאיון המדהים נחרט בעצמותינו. משנת חייו של אדם, שזכה בהחלטה של רגע אחד לקדש שמו הגדול ברבים, להדליק נר ה' בעולם, ימים ספורים לאחר חזרתנו ללאס אנגלס קיבלנו את הידיעה העצובה כי ר' אהרן פוירשטיין ז"ל שבק חיים לכל חי, לנו הוא השאיר את צוואת חייו ומשאלתו: לעשות תמיד קידוש השם וחלילה לא חילול השם: "ולא תחללו את שם קדשי" ונקדשתי בתוך בני ישראל".

(גיליון התחזקות בביטחון במשנת הזרע שמשון)

השתדל להיות איש - במקום שהנורמות המקובלות הן אמות מידה של עושר גשמי בלבד, מתוך חוסר מחשבה על הזולת, דווקא שם מצווה עלינו התורה: תהיה איש, תהיה מענטש, ותדאג גם לשני".

המעשה ההרואי וקידוש השם האדיר של מיסטר פוירשטיין הפכו לסמל ולדוגמא בפי כל. נשיא ארצות הברית באותם ימים, קלינטון, הזמין אותו לשבת ראשונה במלכות בעת "נאום מצב האומה" - נאום נחשב ביותר שם.

חלפו להם מאז עשרים וחמש שנים, אברך בשם הר"ר יואל גולד הי"ו מלאס אנג'לס החליט לברר מה קורה עם היהודי שהאיר בשעתו את אמריקה. ר' יואל שזכר משנות בחרותו את קידוש ה' העצום, עשה כמה טלפונים והתברר לו שאכן מיסטר אהרן פוירשטיין חי וקיים, ומתגורר אצל בתו בשכונת ברוקליין בבוסטון.

"לקחתי את בני איתי", מספר ר' יואל, "ויצאנו בטיסה לבוסטון, שם פגשנו בר' אהרן פוירשטיין חבוש כיפה גדולה, זקן ושבע ימים, בן תשעים וחמש, אך צלול לגמרי ומתפקד במאת האחוזים".

מיסטר פוירשטיין באופן נדיר הסכים כעת להתראיין לר' יואל, לאחר שנים רבות בהן סירב לראיונות. מר פוירשטיין סיפר שאת המפעל רכש סבו הנרי פוירשטיין שעלה מאירופה הוא קרא בעיתון המקומי שיש איזה מפעל למכירה ב"מלדן הילס". הוא לא ידע כל פרק בהלכות הטקסטיל, לא הבין במכונות תפירה ולא בתפירת סוודרים, פשוט חיפש בית קיבול לשפע ממרומים, כדי שיוכל לשבת בבית הכנסת על התורה והעבודה, והברכה אכן זרמה אליו בשפע. כשאני, נכדו, נכנסתי לניהול המפעל, הוא היה ענק ושווה מיליונים. דירוג האשראי שלו היה גבוה ביותר טריפל A.

החינוך היהודי האותנטי שקיבלתי מאבי ז"ל, שהיה מממעמידי ומקימי היהדות האורתודוקסית בבוסטון, עמד לי בעת הניסיון. זכרתי את ציווי התורה "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל", אמר ר' אהרן כשהוא קורא את הפסוק במבטא אמריקאי כבד ובעיניים יוקדות אש ובעירה יהודית חודרת לב.

"כאן ביקשתי לשאול את ר' אהרן שאלה קשה", משתף ר' יואל, "ומשנעניתי בחיוב שאלתי: הרי ידוע ומפורסם כי למרות המעשה ההרואי בסופו של דבר המפעל החדש פשט את הרגל. האם במחשבה לאחור לא היה יותר נכון לקחת את דמי הביטוח ולהשקיע את כל הכסף במפעל, ולא להשקיע עשרות מיליונים במשכורות לעובדים?! אולי אם הכסף היה מנותב אחרת המפעל היה שורד? האם אתה לא מתחרט?"

"לא!" חרף ר' אהרן. "לא הייתה לי האפשרות לעשות חלילה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בסוף כל שיעור הוא היה ניגש אליי ואומר: "תודה על השיעור", ובעיניו כמיהה לזכות ולהבין, להרגיש את מתיקות הבנת וידיעת התורה. הוא ניסה, הוריו ניסו, אנחנו ניסו - כלום לא עזר. חלפו שנתיים...

על הדמעות ועל הישועות - סיפור מרגש מבלי ראשון

חסידיים קודם הדלקת נרות חנוכה, שם מבקשים, בין היתר, על לימוד התורה.

"הדלקת נרות חנוכה הוא זמן מסוגל מאד. כל מה שמבקשים בשעת הדלקת הנרות - עולה למעלה ללא עיכוב", הפליג המלמד. את המילים הללו, הבין אותו תלמיד שתום הבנה, ולקח על עצמו תפקיד.

בכל ערב משמונת ימי החנוכה, הצטנף הילד בפיתו והוזיל דמעות תחינה לבוראו שיזכה ללב פתוח ללימוד התורה. הוא בכה והתייפח, שיווע והתחנן והפציר.

ותעל שוועתו ודמעתו השמימה - - - ממחרת החנוכה הוא הגיע לכיתה עם לב חדש ומוח חדש.

מאז הוא מגדולי הלמדנים בכיתה, מבין היטב כל שורה ושורה ואף מוסיף להפרות את השיעור בחידושים ובהבנות מפליאות משלו.

למען תדעו את גודל שעת הדלקת נרות החנוכה. ולמען תבקשו ולא תרפו!

את המעשה שלפנינו הביא הרב יקותיאל יהודה גנזל בטורו בעיתון 'המבשר'. שולח הסיפור, הוא מקדים, הנו אחד מחשובי הקוראים, בנם של קדושים, הרב משה לוי שליט"א, מלמד בכיתה ג' בתלמוד-תורה כלל חסידי בעיר החסידות והתורה בני-ברק.

וכך הוא מספר: תלמיד למד אצלי בכיתה, בעל מידות טובות, שבמוחו היתה סתימה מוחלטת בכל הקשור להבנת התורה. הוא היה יושב שיעור שלם, מקשיב ומקשיב אך אינו מבין אפילו מעט. בסוף כל שיעור היה ניגש אליי ואומר: "תודה על השיעור", ובעיניו כמיהה לזכות ולהבין, פעם אחת להרגיש את מתיקות הבנת וידיעת התורה. הוא ניסה, הוריו ניסו, אנחנו המחנכים ניסו - כלום לא עזר.

חלפו שנתיים והתלמיד עלה לכיתה ה'.

התחילו ללמוד גמרא ועיניו כלות אולם מוחו אינו מצליח לצרף שורה לשורה, קושיא לתירוץ.

הגיעו ימי החנוכה, והמלמד החשוב בכיתה ה' פנה אל התלמידים והרחיב על נוסח ה'יהי רצון' הנאמר במקהלות

ההכרזה הנחרצת מפיו של הילד גררה בעקבותיה ויכוח סוער. אדהכי והכי נכנס אביו, הגאון רבי בנימין זצ"ל, אשר שמע שכולם מכשירים את הגורל ורק בנו פוסל, פנה אליו ושאלו לסיבת הדבר...

השיב הילד: "החשבון פשוט! אילו זכה זה ששמו נכתב פעמיים, הרי בוודאי שהיה הגורל פסול, שהרי חלקו בגורל חושב פעמיים. נמצא מעתה, שבשעת הגורל - אפילו לפני שזכה - כבר לא נכלל איש זה בגורל [שהרי אם יזכה - ייפסל], אם-כן הרי זה נקרא ששמו של איש זה נשטמ מההגרלה, וממילא כל הגורל פסול!"

התפעלו כולם ממי שלימים ייודע שמו בישראל כאחד מהבולטים שבין גאוני הדורות, הלא הוא המהר"ל דיסקין ז"ע. (גדולי הדורות; הובא במוסף יתד נאמן חנוכה תש"פ)

הורודנה.

התרגשות בשטעטל. שמש בית הכנסת, ר' אליהו מאיר וולדן ז"ל עורך הגרלה על חנוכה.

בתום ההגרלה, החלו הילדים לשחק עם יתר הפתקאות שלא עלו בגורל. לפתע הבחינו ששם אחד נכתב פעמיים.

הכריז הילד יהושע לייב דיסקין: "הגורל פסול!" התחיל ויכות. אדהכי והכי נכנס אביו של הילד, הגאון רבי בנימין זצ"ל אשר שמע שכולם מכשירים את הגורל ורק בנו פוסל. פנה אליו ושאל לסיבת הדבר.

בפעם השמינית, בליל כ"ט בחשוון, הוא כבר לא חיך אלי. הוא הסיר את השטריימל מראשו והתרעם: "למה אתה לא עוזר לי? בשבילך זה דבר קל, ואילו אני צריך לעשות דרך ארוכה במאמצים עצומים!". הפעם כבר לא יכולתי להתעלם מהחלום...

סיפורו המדהים של אברך מביתר

שלמה זילברמן זצ"ל את אומנות הסופרות. הוא גם מגיע בכל יום שישי לבחון את התלמידים בתלמוד התורה. ר' אלעזר זצ"ל התעסק גם הוא בעבודת הקודש כסופר סת"ם.

באחת הפעמים שהרב זילברמן הגיע לבחון את התלמידים, הוא שוחח עם ר' אלעזר אודות סוג מסוים של דיו בשם "דיוחנן", דיו חדש שפותח בשנים האחרונות, והציע לו לנסות להשתמש בו. ביום שישי שלאחריו נתן לו הרב זילברמן כרבע צנצנת דיו, כמות מעטה בשווי של כעשרים וחמישה שקלים חדשים, ור' אלעזר לקח זאת לרשותו, לנסותו.

הרב זילברמן כלל לא חיכה שר' אלעזר יחזיר לו את הדיו. הוא מצדו נתן אותו במתנה גמורה, אבל ר' אלעזר ראה זאת כהלוואה, ותכנן להחזיר את שווי הדיו אחרי שישתמש בו.

כעבור ימים ספורים עבר ר' אלעזר לעולם שכולו טוב, לפני שהספיק לספר למישהו על תוכניתו להחזיר את הדיו, ולפני שבכלל יידע מישהו על הדיו שברשותו. והכמות הקטנה הזאת, הזניחה, שהרב זילברמן בכלל לא חשב לקבלה בחזרה, הפריעה לו שם למעלה.

התביישתי מאוד לבוא לרב ולספר לו על חלום שחלמתי, אך לא היתה לי ברירה. הבנתי שזהו חלום אמת, והרב זילברמן התייחס אלי במלוא הרצינות. הוא קרא מיד לכמה אברכים, והכריז באוזניהם, "הריני מוחל במחילה גמורה בלב שלם לר' אלעזר מרדכי בן ר' שמואל זכרונו לברכה, והחוב מחול לו לגמרי, והמנוח ינוח בשלום על משכבו ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים", אמן. אביו של ר' אלעזר, הרב שמואל גולדברג יבלחט"א, בנו של המלמד מת"ת עץ החיים ונכדו של הרה"ג ר' נתנאל ידלר זצ"ל, מבקש שיזכו את הרבים בפרסום סיפור התעוררות זה, לטובת נשמת בנו המנוח ז"ל.

(גיליון השגחה פרטית)

שמי שמואל. אני מלמד בתלמוד תורה בביתר. באותו תלמוד תורה בו לימד ידדי, האברך הרב אלעזר גולדברג זצ"ל, שעלה למרום בל"ג בעומר תשפ"א, באתרא קדישא מירון, בין ארבעים וחמש הנשמות הטהורות ז"ל.

היינו חברים לצוות, וזכרו של ידדי ר' אלעזר נותר חקוק בלבי. הרבה חברים היו לו, אולם אני המשכתי את הקשר גם אחרי פטירתו, בלימוד משניות בכל יום ויום. תודה לה' שזיכני ללמוד את כל ששה סדרי משנה עם פירוש הברטנורא לטובת נשמתו, וממשיכים הלאה.

בליל כ"ב בחשוון תשפ"ג, אני חולם חלום. אני רואה את ידדי המנוח, פניו שמחות ומאירות, הוא לבוש בבעקישטע של שבת, על ראשו שטריימל, והוא מבקש ממני: "בבקשה, לך אל הרב אפרים זילברמן שליט"א, ובקש ממנו שימחל לי על דיו שאני חייב לו".

לא התייחסתי לחלום. הרי אדם חולם מהרהורי לבו, ואם אני מזכיר את שמו מדי יום לפני הלימוד, הגיוני שהוא יופיע בחלומי. בלילה הבא שוב הופיע ר' אלעזר, ועדיין לא התייחסתי ברצינות. איני איש חלומות, וכל ההתעסקות עם דברים שנראים בחזיון לילה, אינה בתחום שלי. אולם ר' אלעזר התעקש. הוא חזר והופיע שוב ושוב. שבוע שלם!

בפעם השמינית, בליל כ"ט בחשוון, כבר שינה את טעמו. שוב לא חיך אלי, אלא הוריד את השטריימל מעל ראשו והתרעם: "למה אתה לא עוזר לי? בשבילך זה דבר קל, ללכת אל הרב אפרים זילברמן שליט"א ולבקש ממנו שימחל לי. ואילו אני צריך בקושי רב, לעשות דרך ארוכה ממרחקים, במאמצים גדולים ועצומים".

הפעם לא יכולתי לדלג על החלום. למחרת בתפילת יום כיפור קטן פניתי אל הרב, והוא אכן זכר את הסיפור. הרב זילברמן, מלבד פעליו הרבים, גם ירש מאביו הגדול הגה"צ רבי יצחק

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בשנה שעברה, בכ"א כסלו תשפ"ב, התאספה באותו ציון קדוש קבוצת בני משפחה להעתיר עבור בן משפחתם שיושע בזיווג הגון. לא בכדי הם בחרו במקום זה, קדם לכך סיפור אישי אותו שמעו מפי בעל המעשה...

המרצה עשה כעצתו, פנה לשפוך ליבו בציון הקדוש, ואף הבטיח לשוב לשם עם מנין להודות על חסדי שמים. לא חלפו שבועיים מאז, ובנו הגדול בא בקשרי אירוסין. ההצעה הגיעה ממש למחרת התפילה. בפעם הבאה שהוא ביקר בטבריה, נסע המרצה לציון תחת גשמי ברכה עזים. בדרך פלא הוא פגש מנין של יהודים שחיפשו את ציון רב ירמיה שטמון גם קרוב לשם. הוא ביקש מהם להתלוות עמו לציון רב כהנא להתפלל ולהודות על חסדי המקום.

תוך תקופה קצרה נישאו שלושת ילדיו, ויהי לנס. בעקבות סיפור זה, התאספה כאמור המשפחה שנה שעברה להתפלל על קרוב משפחתם. למרבה הפלא, התקיימה חתונתו של אותו קרוב משפחה, בדיוק לאחר שנה. בליל כ"א כסלו השתא, בשעה טובה ומוצלחת.

בני המשפחה נרגשים מאוד מסיפור הפלא, וחשים צורך לפרסם את הדבר, למען יידעו המצפים לישועה על עוד מקום מסוגל לפעול ישועות. אם כי בוודאי כל הציונים הקדושים וכל הזמנים מסוגלים לתפילה, בכל עת מצוא, בכל זאת מן הראוי לדעת גם על מקום מסוגל זה.

(הרב י' טברסקי, 'המבשר')

בשיפולי ההר מעלה חמת, מול הכינרת התכולה והנוף הטברייני מרהיב העין, נמצאת מערת קבורת רב כהנא. מימין יותר טמון התנא רבי יוחנן בן נורי.

בשנה שעברה, בכ"א כסלו תשפ"ב, בעיצומה של סעודת ההילולא רבתי להרה"ק רבי יוחנן מסטאלין קארלין זיע"א שנערכה בסמיכות מקום בפארק ברקו שבין טבריה וחמת המקראית - התאספה קבוצה קטנה של בני משפחה לשפוך שיח בציון רב כהנא לזיווג הגון לקרוב משפחתם, בחור מבוגר שהמתין לישועה. לא סתם הם בחרו בציון קדוש זה לתפילה ובקשת ישועה.

קדם לכך סיפור אישי אותו הם שמעו מבעל המעשה - יהודי שמוסר הרצאות במסגרת קורס למחנכים של 'אחיה' המתקיים בטבריה. בביתו המתינו לישועה שלושה צאצאים בוגרים כאשר הישועה אינה נראית באופק.

מספר אותו יהודי: נכנסתי לאחד הצדיקים חכמי הקבלה בבני ברק, סיפרתי לו שאני נוסע הרבה לטבריה במסגרת עבודתי כמרצה, ושאלתי היכן כדאי לי להתפלל לישועה במציאת זיווגים בקרוב לילדיי.

"גש למערת רב כהנא" - היתה תשובתו הבהירה של המקובל - "שם ניתן לפעול ישועות בעיקר בענייני זיווגים".

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

במה שונים זה מזה יהודי וגוי החורשים את אדמתם?

נדרים דף סא

עד הקציר

יהודים בעבודת אדמה, שהיה אז בגדר חידוש גדול. ר' זלמן, שלא היה מרוצה מפועליו והיה מאוכזב מעצלותם, הוליך את רבי יהושוע על פני השדה. היה זה בימי החריש, ומשני צידי השדה עמדו איכרים וחרשו את האדמה, גויים מכאן, ולהבדיל, יהודים מכאן.

רואה אתה רבי את האיכרים החורשים את האדמה, אמר ר' זלמן, אלו ואלו מתפלים ונושאים את עיניהם לשמים, הגויים מייחלים ליבול טוב, לגשמים בעתם ולהצלחה במכירת הקציר, ואילו היהודים מתפללים בליבם ואומרים 'הלואי אמצא איזה מטמון ואהיה פטור מלעסוק במלאכה בזויה זו'...

(שבת טיש)

הנגיד הורשאי ר' זלמן פוזנר, ביקש להחזיר את עבודת החקלאות בקרב יהודי פולין, ולשם כך הוא ניהל מסע תעמולה גדול. בדבריו הזכיר את הפסוק 'כצאתי את העיר אפרוש את כפי אל ה' (שמות ט כט), ואמר: מכאן ראייה שרק כאשר יוצא אדם מן העיר ועוזב את המולתה ושאוונה, אז יכול הוא לעבוד את ה' בשלוה וברוגע.

ר' זלמן לא היה רק נאה דורש, אלא גם נאה מקיים. באחוזתו יישב מספר משפחות יהודיות ונתן לכל אחת מהן בחינם, חלקת אדמה ודירת מגורים, על מנת להרגיל אותם בעבודת האדמה, יום אחד בא לבקרו

הגאון רבי יהושע מקונטא, שבקש לראות בעיניו כיצד עוסקים

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

קו השיעורים של דרשו לרשותכם

24 שעות ביממה

מגוון שיעורים לבחירה

דף היומי בבלי

דף היומי ירושלמי

דף היומי בהלכה

שיעורים לפרשת השבוע

ועוד מגוון ענק של שיעורים ומידע על תוכניות דרשו

חייגו עכשיו

077-2222-666

לחייג, ללמוד, לדעת

מאיזה גיל חלים דיני ההרחקה בעת העיסוק בדברי קדושה?

פרס' (9-2 דקות, לשיטות השונות), חלים על צואתו ומי רגליו כל דיני ההרחקה בעת העיסוק בדברי קדושה. ונחלקו הפוסקים, בנוגע לדייסת דגן נוזלית המצויה בימינו - אם שתיית כזית ממנה במשך הזמן בו שותה אדם מבוגר כמות של רביעית (150-86 סמ"ק) משקה, נחשבת כאכילת כזית במשך 'כדי אכילת פרס'.
[שו"ע פא, א, משנ"ב ב-ד, וביה"ל ד"ה קטן; בו"מ דרשו, 4-2]

כפי שלמדנו, אסור לעסוק בדברי קדושה: קריאת שמע, תפילה, ברכות, או דברי תורה, בסביבה שיש בה צואה או מי רגלים של אדם. וראה להלן. ובנוגע לגיל בו חל איסור זה - מהזמן בו ידוע, או שניתן לשער, כי התינוק מסוגל לאכול כמות של 'כזית' (50-17 סמ"ק, לשיטות השונות) מאחד מחמשת מיני דגן: חיטה, שעורה, כוסמין, שיבולת שועל, ושיפון, חי, אפוי, או מבושל, במשך הזמן של 'כדי אכילת

האם ראוי לנהוג בדיני ההרחקה ביחס לתינוק בן יומו?

ולכל הדעות, החל מגיל שש-שבע, חלים דיני ההרחקה על צואת הילד, גם אם מעולם לא היה מסוגל לאכול דגן. וכל האמור עד כה הוא לפי שורת ההלכה, אולם, ראוי לנהוג בדיני ההרחקה אף ביחס לצואת תינוק בן יומו; ויש שכתב, שאין צורך להתרחק ממי רגליו.
[משנ"ב פא, א-ג, ושעה"צ ה, וביה"ל א, ד"ה קטן; בו"מ דרשו, 5]

בהמשך לאמור: תינוק שהיה מסוגל לאכול כמות של 'כזית' מאחד מחמשת מיני דגן, במשך הזמן של 'כדי אכילת פרס' (ראה לעיל); ונחלש, ושוב אינו מסוגל לכך; או שידוע כי מסיבה כלשהי לא אכל דגן במשך זמן רב - לכתחילה, יש להחמיר בכל דיני ההרחקה בנוגע לצואתו, ולכל הפחות בנוגע לדינים דאורייתא. ולענין קריאת שמע, יש להחמיר אף בדיעבד, כלומר, שאם קרא קריאת שמע בסמוך לצואת תינוק זה, עליו לשוב ולקוראה.

האם צריך לבדוק את כל טווח הראייה לפני העיסוק בדברי קדושה?

האדם, והאיסור בטווח הראייה אינו אלא כשידוע בוודאות שיש בו דבר מיאוס; או שחובת הבדיקה היא גם לכל טווח הראייה שלמולו. ולכתחילה, יש לנהוג כדעת המחמירים, אך בדיעבד, אין להחמיר בדבר. ובדבר מיאוס שאיסורו רק מדרבנן, אין צורך אף לבדוק את המקום לכתחילה.
[שו"ע פא, ב, ומשנ"ב יג; בו"מ דרשו, 11; שו"ע עו, ז]

כפי שלמדנו, אסור לאדם לעסוק בדברי קדושה כאשר יש דבר מיאוס בטווח של ארבע אמות (2.31-1.92 מטרים, לשיטות השונות) מכל עבריו, או למולו, בטווח ראייתו. והחפץ לעסוק בדברי קדושה במקום בו שכחים דברי מיאוס מגולים אשר אסור מדאורייתא לומר דברי קדושה בסמוך להם - עליו לבדוק תחילה אם המקום נקי. אולם, נחלקו הראשונים אם חובת הבדיקה אמורה רק ביחס לטווח ארבע אמות מכל עברי

* אדם שברור לו כי אינו מסוגל להימנע מציאת ריח רע מגופו אפילו למשך דקות ספורות של קריאת שמע - יקרא קריאת שמע ללא תפילין; ובשעה שקיים ריח רע יפסיק את קריאתו וימתין להתפוגגות הריח, או שיתרחק עד למקום שלא הגיע אליו הריח. אולם, אם הוא רק מסופק אם יוכל להימנע מציאת ריח רע מגופו בשעת קריאת שמע ותפילת שמונה עשרה - יקרא קריאת שמע ויתפלל כרגיל, עם תפילין.

* אסור מדאורייתא לעסוק בדברי קדושה בסמוך לאשפה שריחה רע. ונחלקו פוסקי זמננו בנוגע למכולות האשפה המצויות ברחוב בזמננו, אם נדרתש הרחקה מהן בשעת העיסוק בדברי קדושה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לצורך אמירת 'קדיש יתום'?

יחד עם הציבור. ויש שכתבו, שיאמר גם את הפסוק 'ימלוך' יחד עם הציבור. ויש שכתבו, שרשאי אף לומר את ההוספות הארוכות שבקדושה של שבת, כגון "אז בקול רעש גדול".

וכן מותר לברך 'אשר יצר' באמצע פסוקי דזמרה, אך עדיף להמתין עד ל'בין הפרקים', (ראה במקורות). ונחלקו הפוסקים, אם מותר להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לצורך אמירת 'קדיש יתום'. [שו"ע נא, ד, משנ"ב ח, וביה"ל ד"ה צריך; וראה משנ"ב יג; בו"מ דרשו, 12-13]

השומע ברכה באמצע פסוקי דזמרה, יענה עליה אמן, אף אם הוא עומד באמצע פסוק, ובלבד שאינו באמצע ענין. ולדוגמה: בפסוק "זָכַר רַב טוֹבָבָה יַבְיעוּ וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ", יכול להפסיק לעניית אמן בין המילים "יביעו" ו"צדקתך", אבל לא בין המילים האחרות, כגון בין "רב" ל"טובבך", או בין "וצדקתך" ל"ירננו". ברם, לקדיש, 'ברכו', וקדושה, יענה אף באמצע ענין.

והפסקה לקדושה, פירושה - לומר את הפסוקים 'קדוש' ו'ברוך'

הלוח היומי

א' בטבת | רבי מסעוד רפאל אלפאסי זצ"ל,
אב"ד בתוניסיה, ממחברי ס' משחא דרבנותא

יום זה הוא אחד מתשעה ימים בשנה הנקראים "זמן עצי הכהנים והעם". שבו נעשתה תרומת העצים למערכה בביהמ"ק ע"י משפחות קבועות, וביום זה תרמו בני פרעוש בן יהודה עצים בפעם השניה... (תענית פ"ד מ"ה).

בשנת ג' אלפים ת', נלקחה אסתר המלכה אל המלך אחשורוש, "בחדש העשירי הוא חודש טבת... וימליכה תחת ושתי".

יארצייט:

- ב' אלפים קכ"ד: נפטר אברהם אבינו ע"ה בן תרח. (לפי חלק מהשיטות).
- שע"ז: רבי יוסף מערבי (מוגרבי) אבן טבול זצ"ל, תלמיד האר"י ובעל חפצי בה.
- תס"ב: רבי יאיר חיים ב"ר משה שמשון בכרך זצ"ל, בעל חוות יאיר, מקור חיים, חוט השני ועוד, אב"ד מגנצא, ורמייזא ועוד.
- תקל"ה: רבי מסעוד רפאל אלפאסי זצ"ל, אב"ד בתוניסיה, ממחברי ס' משחא דרבנותא.
- תר"ג: רבי שמואל פרץ ב"ר יהודה לייב איגר זצ"ל, אב"ד בראונשווייג-גרמניה ובעל עטרת פז ורמון פרץ.
- תשל"ז: רבי פנחס ב"ר קהת קהתי-גכטמן זצ"ל, בעל משניות קהתי.
- תשס"ה: רבי מרדכי שלמה ב"ר יצחק יהודה ברמן זצ"ל, ר"י פוניבז' ובעל אשר לשלמה.

הג"ר חנוך קרלנשטיין אמר: עיקר הארת ימי החנוכה הוא ענין של עבודת המצוות ולימוד התורה מתוך תשוקה, ולא בדרך כפיה אלא מתוך חביבות, וביאור המושג של "חביבות" הוא שהדבר אהוב וחביב ומתוק אצל האדם ורוצה אותו בכל לבו ונפשו, וזהו עומק מה שכתב הרמב"ם דמצות נר חנוכה, מצוה חביבה היא מאוד.

(קונטרס להגר"ח קרלנשטיין - חנוכה עמ' מז)

נשתדל לקיים את המצוות מתוך חביבות בתחושת סיפוק והנאה, ולא בתחושת כפיה

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il